

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Journal of Social Sciences

p-ISSN:1300-9702 e-ISSN: 2149-3243

FARŞANIN TÜRKİYE'DE YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE YALANCI KÖKTEŞLİK (İran Farsçası ve Türkiye Türkçesi Örnekleme)

False Cognates In Teaching Persian As A Foreign Language In Turkey (Iranian Persian and Turkey Turkish Sample)

İsmail SÖYLEMEZ¹

Dr. Öğretim Üyesi, İnönü Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Farsça Birimi, Malatya, ismail.soylemez@inonu.edu.tr, orcid.org/0000-0001-7000-3686

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:
15.12.2021
Kabul/Accepted:
10.01.2022

DOI:

10.18069/firatsbed.1037058

Anahtar Kelimeler

Farsça, Türkçe, Farsça öğretimi, yalancı kökteşler.

Keywords

Persian, Turkish, Persian teaching, false cognates.

ÖZ

False Cognate/yalancı kökteşler, dil öğretimi ve çeviri süreçlerinin önemli bir sorunudur. Aynı etimolojik kökten gelen, telaffuzu ve şekli benzer ancak anlam alanı farklı olan kelimeler; *false friend/yalancı eş değer* şeklinde adlandırılırken bu süreçte karşımıza çıkan kelimelere de *false cognate/yalancı kökteş* denilmektedir. Yalancı kökteş kelimeler (false cognate words) ve yalancı eş değer kelimeler (false friend) birbirlerine karıştırılmamalıdır. Farsça-Türkçe birbirlerinden kelime alışverişinde bulunmuştur ve bu diller arasında oldukça fazla ortak kelime kullanılmaktadır. Bu ortak kelimeler arasında çok sayıda *false cognate/yalancı kökteş* kelime bulunmaktadır. Farsça ve Türkçedeki ortak kelimeler Farsça öğrenme sürecinde ve çeviride kolaylık sağlarken yalancı kökteş kelimeler de hatalara sebep olmaktadır. Hedef dildeki yalancı kökteşlerle karşılaşan öğrenci, öğretim sürecindeki birinci dilden olumsuz aktarım yaparak kelimeyi Türkçedeki anlamıyla kabul etmekte ve hata yapmaktadır. Bu çalışma Farsça öğrenmek isteyen Türkiye Türkçesi konuşurlarının yalancı kökteş kelimeler konusunda farkındalık sahibi olmalarını ve bu karışıklıktan kaynaklanan sorunların daha kolay çözümlenebilmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

ABSTRACT

False cognates are an important problem in language teaching and translation processes. Words that come from the same etymological root, have similar pronunciation and shape, but different meanings are false friend. Words with similar pronunciation and form, different meanings and different etymological roots are called false cognate. Persian-Turkish exchanged words from each other and they use many common words. Among these common words, there are many false cognate/false cognates. Common words in Persian and Turkish provide convenience in the process of learning Persian and in translation. But false cognates also cause errors. The student, who encounters false cognates in the target language, accepts the word with its Turkish meaning by making a negative transfer from the language he speaks and makes a mistake. This study aims to make the Turkish speakers of Turkey who want to learn Persian be aware of false homonyms and to solve the problems arising from this confusion more easily.

Atıf/Citation: Söylemez, İ. (2022). Farsçanın Türkiye'de Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yalancı Kökteşlik (İran Farsçası ve Türkiye Türkçesi Örnekleme). *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 1 (69-82).

Sorumlu yazar/Corresponding author: İsmail SÖYLEMEZ, ismail.soylemez@inonu.edu.tr

1. Giriş

Farsça ve Türkçe arasında tarihî ve köklü bir ilişki vardır. Dil öğretiminde diller arasındaki münasebet ve ortak kelimelerin hedef dil öğrenimini kolaylaştırdığı bilinmektedir. Bu anlamda Farsça ve Türkçe arasındaki ortaklığın da Farsça öğrenmeye başlayan Türkçe konuşurları için kolaylık sağladığı düşünülmektedir. Ancak bu kelime alışverişi sadece iki dil arasında olmamakta bazen üçüncü dillerden de kelime alınmaktadır. Farsça-Türkçe ortak kelime havuzunda Farsçadan Türkçeye geçmiş altı bin civarında kelime ve Türkçeden Farsçaya geçmiş iki bin civarında kelimenin var olduğu söylenmektedir. (Dilberipur 1995: 10; Türkben Aydın 2017: 1233) TDK Türkçe sözlüğü ise Farsçadan Türkçeye geçen 1374 kelime olduğunu, Türkçeden Farsçaya da 3000 kelime geçtiğini söylemektedir (Dursunoğlu 2009: 132) Bu tespitler genel olarak Türkçe-Farsça dil ilişkisine dairdir ancak mevcut çalışmalar Farsça-Türkçe dil ilişkisinde İran Farsçası ve Türkiye Türkçesini merkeze almaktadır. Afganistan ve Tacikistan Farsçası da değerlendirilmeye katılırsa ve başta Arapça ve Fransızca olmak üzere diğer dillerden hem Farsçaya hem de Türkçeye geçen kelimeler değerlendirmeye alınırsa iki dilin ortak kelime sayısının daha fazla olduğu görülür.

Farsça-Türkçe dil ilişkisindeki etkileşimin dil öğrenim sürecini kolaylaştırmanın yanı sıra hata riski de dikkat çekmektedir. Bu risklerin başında da *false friend* denilen *yalancı eş değer kelimeler* ve *false cognate* denilen *yalancı kökteş kelimeler* gelir. Dil öğrencisini yanıltan bu kelimeler, metnin anlaşılmasını zorlaştırmakta ve çeviri hatalarına yol açmaktadır. Yazılışları ve telaffuzları aynı olan, aynı etimolojik kökten gelen ancak anlamları farklı olan kelimelere *yalancı eş değer (false friend)* denmektedir. Yalancı eş değer kelimeler, aynı kökten gelmelidir.

Sesteş kelimeler de denilen *yalancı kökteş kelimeler (false cognate)* ise farklı köklerden gelen ve aynı şekilde telaffuz edilen kelimelerdir. *Yalancı eş değer kelimeler* ve *yalancı kökteş kelimeler* karıştırılmamalıdır zira her iki kelime grubu da şekil ve telaffuz olarak benzer olup her iki dilin söz varlığında yer almaktadır. *Yalancı kökteş kelimelerin* temel farkı, köken itibarıyla farklı dillerden veya aynı dilin farklı kelime kökünden gelmeleridir. Yani *yalancı kökteş kelimeler* farklı kökten olmalıdır. Kökenleri aynı olan kelimelere de yalancı eş değer denmektedir (Özeren, 2014: 9). Yalancı eş değerliğe örnek olarak Arapçadan Farsça ve Türkçeye geçmiş olan *adi/عادي* kelimesi verilebilir. *Adi, ar.<far.(normal), adi, ar.<tr.(bayağı, değersiz)* şeklinde farklı anlamlar ifade etmektedir. Farsça ve Türkçedeki *yalancı eş değer kelimeler* hakkında ayrıntılı bilgi için *Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Farsça Öğretiminde Yalancı Eş Değerlik (İran Farsçası ve Türkiye Türkçesi Örneklerimi)* (Söylemez, 2021) başlıklı çalışmaya bakılabilir. Yalancı kökteşliğe ise Farsçadaki *baxt/باخت, far. (yenilgi, mağlubiyet)* ile Türkçedeki *baht, ar.<tr. (şans, talih)* kelimeleri örnek olarak verilebilir.

Türkçe ve Farsçadaki yalancı kökteşlerin değerlendirildiği bu çalışmada İran Farsçası esas alınmıştır. Literatür taramasında Afganistan ve Tacikistan Farsçası ve Türkçe ile ilişkileriyle ilgili herhangi bir kaynağın tespit edilememesi, saha deneyiminin olmaması nedeniyle çalışma sınırlılığına dahil edilmemiştir. Bu çalışmada beş yıl boyunca İran deneyimi döneminde sahadan derlenen kelimelerin yanı sıra, İ.Ü. Farsça kurslarındaki Farsça öğretimi sürecinde derlenen ve ayrıca iki dildeki *Büyük Türkçe Sözlük, Ferhengê Emid* gibi temel sözlüklerin taranmasıyla elde edilen İran Farsçası ile Türkiye Türkçesindeki *yalancı kökteş kelimeler* tasnif edilmiştir. Daha sonra bu *yalancı kökteş kelimelerin* Türkiye Türkçesi konuşuru olan öğrencilere Farsçanın yabancı dil olarak öğretimi sürecindeki etkileri, öğrencilerin ödev ve sınav kâğıtlarına uygulanan hata incelemesi ile elde edilen veriler üzerinden değerlendirilmiştir. Bu çalışma, İran Farsçası ile Türkiye Türkçesi arasındaki *yalancı kökteş kelimeler* hakkında bir veri ve farkındalık oluşturmayı, Türkiye Türkçesi konuşuru olan dil öğrencisinin *yalancı kökteş kelimelerde* konuştuğu dilden yapacağı olumsuz aktarımları önleyebilmeyi amaçlamaktadır.

2. Türkiye’de Yabancı Dil Olarak Farsça Öğretimi

Selçuklu döneminden itibaren Anadolu coğrafyasında Farsçaya yönelik bir ilgi her zaman olagelmıştır. Osmanlı ve ardından Türkiye coğrafyasında geçmişten günümüze dek çeşitli seviyelerde ve mahfillerde Farsçanın yabancı dil olarak öğretiminin çeşitli kurumlar tarafından veya özel gayretlerle sürdürüldüğü bilinmektedir. Tanzimat döneminden itibaren Farsça ilk ve orta dereceli okulların neredeyse tamamında, yüksekokulların da bir bölümünde öğretilen belli başlı yabancı dillerden birisi olmuştur (Çelik 2005: 3). Üniversitelerde ise müstakil anabilim dalı olarak 1935’ten beri Farsça öğretimi yapılmaktadır. Ankara Üniversitesi 1935, İstanbul Üniversitesi 1938, Atatürk Üniversitesi 1968, Selçuk Üniversitesi 1975, Kırıkkale Üniversitesi 1992 (Turgut 2011: 83; Çelik 2005: 36,41), Artuklu Üniversitesi 2015 tarihinde Farsça öğretimine

başlamıştır. Ayrıca Edebiyat, Fen-Edebiyat, İlahiyat ve Eğitim Fakülteleri ile Yüksek İslam Enstitüleri (Çelik, 2005: 270) olmak üzere çok sayıda fakülte ve bölümde Farsça öğretimi yapılmaktadır. MEB’e bağlı İHL’lerde 1971’e kadar Farsça öğretimi yapılmıştır (Çelik, 2005: 280; Şimşekler, 2021: 33). Ardından 2017 yılında MEB’e bağlı, devlet okulları ve özel okullar ile özel kurslarda Farsça öğretimine izin verilmiştir (www.mevzuat.gov.tr: 04.10.2021).

3. Yalancı Kökteşlik

Yalancı kökteşlik, İngilizce *false cognate* olarak, Farsçada ise eş değer görünümlü anlamındaki *moteradêfnema/ مترادف‌نما* kelimesiyle karşılanmaktadır. Etimolojik köken itibariyle birbiriyle alakasız, ayrı köklerden ve hatta ayrı dillerden olmalarına rağmen yer aldığı dillerdeki modern formu itibariyle aynı şekilde yazılan (bazen küçük yazım farkı da olabilir) ve aynı şekilde telaffuz edilen kelimelere *false cognate/yalancı kökteş* denilmektedir.

Literatürde yalancı kökteşlere ait tanımlara bakıldığında; Housman, *yalancı kökteşleri/false cognates* biçimsel benzerliklerine rağmen farklı anlamlara sahip farklı dillerdeki kelime çiftlerini ifade eden terimler (Routledge, 1996: 163) şeklinde tanımlarken Richards, şekil olarak birbirine benzeyen, ancak farklı anlamlar ifade eden farklı dillerdeki kelimeler şeklinde tanımlamaktadır (Richards, 1992: 136). Aksan da *yalancı kökteşliği*, yalancı sesteşlik olarak isimlendirmekte ve farklı anlamda olan iki veya daha fazla kelimenin, zamanla geçirdiği ses veya biçim değişikliği sonucu birbirine yaklaşarak sesteş duruma gelmesi veya alıntı bir kelimenin, yerli dilde var olan bir başka kelime ile seslik bakımından benzer olması (Aksan 2016: 92-93) şeklinde tanımlamaktadır. David Crystal (2010), iki dilde yazılışları birbirine benzeyen ancak aynı anlamı taşımayan sözcükleri *sahte benzerlik/faux amis* olarak tanımlar (Bermaganbetova, 2016:40).

Cognate/kökteş kelimeler aynı kökene sahip ve yazılışları, okunuşları ve anlamları benzerlik gösteren kelimeler (Erkır, 2011: 17) iken *false cognate/yalancı kökteşler* ise anlam ve köken itibariyle farklılaşan kelimelerdir. Bazı çalışmalarda yazılış ve söyleniş benzer olan, köken ve kavram alanları farklı olan sesteş kelimelerin yalancı eş değer olarak ifade edilmişse de bunun doğru olmadığını söylemek mümkündür. Bu kelimelerin yalancı eş değerlerden tamamen farklı olmaları nedeniyle *yalancı kökteş* olarak isimlendirilmesi ve bu şekilde değerlendirilmesi daha doğru olacaktır.

Literatür taramasında Türkiye’de Farsça-Türkçe dil ilişkisindeki yalancı kökteş kelimeleri inceleyen bir çalışma tespit edilememiştir ancak farklı dil ilişkilerinin yanı sıra Türkçe ve diğer dillerdeki *yalancı kökteşlik* konusunun incelendiği görülmüştür. İngilizce merkezli yapılan Horst, White ve Bel (2010)’in çalışması yabancı dil öğrenme sürecinden anadilden yararlanma odaklı bir çalışmayken, Barker ve Sutcliffe (2000), İngilizce ile Lehçe dil ilişkisini incelemiştir (Erkır, 2011: 23). Mohammad Reza Piruz (2003) ise İngilizce-Farsça dil ilişkisindeki yalancı kökteşleri çalışmıştır. Türkiye’de de Asker Resulov (1995) yalancı eş değer kelimeleri çalışan ve *yalancı kökteş kelimeler* ile farkını açıklayarak, karıştırılmamasını vurgulayan ilk araştırmacı olarak dikkat çekmektedir. Yine Erkır (2011) ile Uzun ve Salihoğlu (2009)’nun İngilizce-Türkçe dil ilişkisi odaklı *yalancı kökteş kelimeler* konulu çalışmaları önemlidir.

Yalancı kökteş kelimeler ve ilgili çalışmalar *diller arası yalancı kökteşler* ve *dil içi yalancı kökteşler* olarak iki başlık altında toplanabilir. Bu çalışmada diller arası ve kaynak dil içi yalancı kökteşlik kapsamında Farsça ve Türkçedeki *yalancı kökteş kelimeler* incelenecektir.

4. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Yalancı Kökteşlik

Farsça ve Türkçedeki *yalancı kökteş* kelimeler, sınıf içi etkinliklerde verilen anlık çeviri görevlerinde, edebî çevirilerde ve zaman zaman da çeşitli sözlü çeviri ortamlarında Farsçadan Türkçeye ve Türkçeden Farsçaya yapılan çevirilerde oluşan hatalarla sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bu hatalar diller arası çevirinin de eksik veya yanlış olmasına yol açmaktadır. Yalancı kökteşlik durumunun ortaya çıkmasının temel sebebinin ise dil öğrenicisinin veya çevirmenin konuştuğu dilden olumsuz aktarım yapması olduğu görülmektedir. Zira öğrenci veya çevirmen *yalancı kökteş* bir kelimeyle karşılaştığında şekil ve telaffuz itibariyle benzer veya aynı olan kelimenin konuştuğu dilde de olması nedeniyle ilk anda konuştuğu dildeki kelimeyi hatırlamakta ve bu da onu hataya sevk etmektedir.

Bu çalışmada değerlendirmeye tabi tutulan veriler araştırmacının İran’da bulunan beş yıllık deneyim süresince sahadan derlenmiş kelimelerden, İ.Ü. Farsça kurslarındaki Farsça öğretimi sürecinde sahadan

derlenen kelimelerden ve Farsça ile Türkçenin temel sözlüklerinin taranmasıyla elde edilen kelimelerden oluşmaktadır. Farsça ve Türkçe dil ilişkisinde 214 kelime çifti, toplam 428 *yalancı kökteş kelime* tespit edilmiştir. Çalışmada tespit edilen bu 214 kelime çifti yani 428 kelime etimolojik köken itibarıyla tasnif edilerek listelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Farsça ve Türkçedeki *yalancı kökteş kelimeler* incelendiğinde karşımıza etimolojik köken itibarıyla *Farsça, Türkçe, Arapça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca, Soğdca* ve *Yunanca* dillerinden gelen kelime grupları çıkmaktadır. Tespit edilen yalancı kökteş kelimelerden 175 kelime çiftinin, 350 kelimenin diller arası yalancı kökteş ve 39 kelime çiftinin yani 78 kelimenin de dil içi yalancı kökteş kelime olduğu görülmektedir.

4.1.Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Diller Arası Yalancı Kökteşlik

Farklı dillerden geçen haliyle farklı etimolojik kökten gelen ancak modern formu itibarıyla şekil ve telaffuzu birbirine benzer veya birbirinin aynısı ve anlam alanları farklı olan kelimeler *diller arası yalancı kökteş kelimeler* olarak kabul edilmektedir.

Diller arası yalancı kökteşlik, iki dil arasında dört ayrı şekilde karşımıza çıkmaktadır. Dil ilişkisinde karşılaşılan yalancı kökteş kelimelerin söz konusu iki dilin söz varlığından olması zorunlu değildir. Her iki dilin ayrı ayrı başka bir dilden ödünlediği kelimelerde de yalancı kökteşlik durumu ortaya çıkabilir. Nitekim Farsça-Türkçe dil ilişkisini incelediğimiz bu çalışmada Farsça ve Türkçe dışında *Arapça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca, Soğdca* ve *Yunanca* olmak üzere altı yabancı dilden kelimelerin her iki dile geçerek yalancı kökteşlik oluşturduğu görülmektedir. Bu çalışmada tespit edilen 175 diller arası yalancı kökteş kelime çiftinin 98'i Farsça ve Türkçe kökenli iken 77'si de diğer dillerden her iki dile geçmiş ve yalancı kökteşlik oluşturmuş kelimelerdir. Bu tespitler doğrultusunda diller arası yalancı kökteş kelimeler kanaatimizce;

- a) İncelemeye konu iki dil arasında kelime alışverişi olmadan, her iki dilin kendi söz varlığındaki kelimelerin yalancı kökteş olması,
- b) İki dil arasındaki ilişkide tespit edilen kelimelerden birinin incelemeye konu dillerden birinin kendi söz varlığından olması ve diğer kelimenin ise üçüncü bir dilden karşı dile geçerek yalancı kökteş olması,
- c) Her iki dildeki kelimelerin kendi söz varlıklarından olmayıp üçüncü ve dördüncü yabancı dillerden bu dillere geçerek yalancı kökteş olması,
- d) İncelemeye konu iki dilden biri kökenli bir kelimenin üçüncü yabancı dilden gelen bir kelimeyle *yalancı kökteş kelime* durumuna düşmüş olması şeklinde dört grup halinde incelenebilir. Bu sınıflandırma önerisinin konunun daha rahat anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Birinci grupta; Farsça ve Türkçe dil ilişkisinde herhangi bir kelime alışverişi olmadan, her iki dilin kendi söz varlığında diğer dilin söz varlığındaki bir kelimeyle aynı veya benzer bir kelimenin bulunması ve dil karşılaşması esnasında yalancı kökteş kelime durumuna düşmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu gruba Türkçe ve Farsçadaki *dana/دانا/dana* kelime çifti örnek olarak gösterilebilir. Bu örnekteki ne Türkçe *dana* kelimesi Farsçaya geçmiştir ne de Farsçadaki *dana* kelimesi Türkçeye geçmiştir. Bu kelime çifti dil ilişkisinin başlamasıyla birlikte *yalancı kökteş kelime* durumuna düşmüştür.

İkinci grupta; Farsça ve Türkçe dil ilişkisinde iki dil arasındaki kelime alışverişi sırasında dilden dile geçen kelimelerin geçtiği dile yalancı kökteşlik oluşturması şeklinde olmaktadır. Bu gruba Farsça ve Türkçe dil ilişkisinde dilden dile ödünleme yapılan *bağ/bağ* ve *kar/kar* kelime çiftleri örnek olarak gösterilebilir.

Üçüncü grupta; incelemeye konu olan her iki dile üçüncü ve dördüncü dillerden gelerek karşılıklı bir şekilde yalancı kökteşlik oluşturması şeklindedir. Bu duruma Farsça-Türkçe dil ilişkisinde her iki dilin söz varlığına dışarıdan gelerek dâhil olmuş olan Arapça-Fransızca *harp/harp* ve *ray/ray* kelime çiftleri örnek olarak verilebilir.

Dördüncü grupta; incelemeye konu olan dil çiftinde bulunan dillerden biri kökenli bir kelimenin üçüncü yabancı dilden bu dil çiftine geçen bir kelimeyle *yalancı kökteşlik* oluşturması durumudur. Bu gruba Farsça-Fransızca kökenli *berê/bere* kelime çifti örnek olarak gösterilebilir. *Bere* kelimesi Fransızca olup *kulah* anlamında iken, *berê* kelimesi de Farsça olup *kuzu* anlamındadır.

4.1.1. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Türkçe Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde 215 yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. 215 kelime çiftindeki 430 yalancı kökteş kelimedenden 98 kelime çiftindeki 197 kelime Farsça-Türkçe dil ilişkisi kökenlidir. Bu grupta alandaki yaygın kabule uyularak Pehlevce ve Farsça ayrımı yapılmamıştır.

Farsça-Türkçe yalancı kökteş kelime çiftlerinden *anca/anca*, *abi/abi*, *as/as*, *asan/asan* kelime çiftlerinde görüldüğü üzere kelimeler arasında şekil ve telaffuz açısından tamamen bir örtüşme görülürken anlam ve etimolojik köken itibarıyla kelimeler arasında ilişki yoktur.

Farsça-Türkçe yalancı kökteş kelime çiftlerinden *ablê/abla*, *ard/art*, *arayêş/arayış*, *ari/arı*, *ayêş/ayaş* kelime çiftlerinde görüldüğü üzere alfabe farkı kaynaklı küçük bir şekil ve ses farklılığı görülmektedir. Örneklerin incelenmesinden de görüleceği üzere Farsça-Türkçe dil ilişkisindeki yalancı kökteş kelimelerin tamamı isim soylu kelimelerdir.

Ben dağ çayını seviyorum. (Y)	من چای داغ را دوست دارم.
Ben sıcak çayı seviyorum. (D)	Men çayê daq ra dust darem.

Örnek cümledeki *dağ* kelimesi Farsçada *sıcak*, *yakıcı* anlamında kullanılan bir kelime olup Farsça kökenli iken yalancı kökteşi durumundaki *dağ* kelimesi ise Türkçe bir kelime olup *yeryüzünün çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla geniş alana yayılan bölümü* anlamında kullanılır. Görüldüğü üzere Türkçedeki *dağ* kelimesinin Farsçadaki *dağ* kelimesiyle köken ve anlam itibarıyla herhangi bir ilişkisi yoktur. Bu iki kelime sadece şekil ve telaffuz olarak benzeşmekte, bu da yalancı kökteşlik oluşturmaktadır.

O, abinin kitabını götürdü. (Y)	او کتاب ابی را برد.
O, mavi kitabı götürdü. (D)	U kêtabê abi ra bord.

Örnek cümledeki *abi* kelimesi Farsça kökenli olup *mavi renk* anlamında kullanılırken yalancı kökteşi durumundaki *abi* kelimesi ise Türkçe bir kelime olup *büyük erkek kardeş* anlamındadır. Her iki kelime köken olarak birbirinden bağımsız ancak şekil ve telaffuz olarak birbirlerine benzedikleri için yalancı kökteşlik oluştururlar (Tablo 1).

Tablo 1. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Türkçe Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Abi	آبی	Mavi	Abi	Ağabey
Ablê	آبله	Çiçek hastalığı, uçuk	Abla	Büyük kız kardeş
Acor	آجر	Tuğla, kiremit	Acur	Çizgili ve tüylü yeşil bir meyve
Ağer	آغر	Kuru nehir sel yatağı	Ağır	Hafif olmayan
Ağol	آغول	Ahır	Oğul	Erkek evlat
Anca	آنجا	Ora, orası	Anca	Ancak
Arayêş	آرایش	Süs, süsleme, makyaj	Arayış	Arama işi
Ard	ارد	Un	Art	Arka
Ari	آری	Ari ırkına mensup olan	Arı	Zar kanatlı, eklem bacaklı uçan böcek
As	اس	Değirmen, değirmen taşı	As	Asıl olan, birincil
As	آس	Değirmen değirmen taşı	As	Asıl, esas
Asa	آسا	Süs	Asa	Baston, değnek
Asan	آسان	Kolay, rahat	Asan	Asma işini yapan
Ay	آی	Ey, hey, vah, vay	Ay	İlenme sözcüğü, yılın on iki bölümü
Ayêş	آیش	Geliş	Ayaş	İçkiye düşkün, çok içki içen
Az	آز	Hırs, heves, gam	Az	Çok olmayan
Azar	آزار	Eziyet, sıkıntı, işkence	Azar	İkaz, uyarı, kınama
Azma	آزما	Deneyen, sınavan	Azma	Azma, azış
Bak	باك	Korku	Bak	Bakmaktan emir, gör
Bala	بالا	Yüksek, üst	Bala	Çocuk, yavru
Baq	باغ	Bahçe; park	Bağ	İp, şerit, tel vb bağlama aracı; deste
Barêş	بارش	Yağış	Barış	Barışma işi
Basêq	باسق	Yüksek, uzun	Basık	Basılmış, alçak, kısık
Bayêr	باير	Kıraç	Bayır	Yokuş aşağı
Bêcem	بیم	Düzenli, kuralı, süslenmiş	Biçem	Üslup, içerik
Belut	بلوط	Palamut	Bulut	Gökyüzündeki su buharı
Beq	بغ	Tanrı, yaratıcı	Beg/Bey	Reis, şef, soylu kişi
Besi	بسی	Çok	Besi	Besleme işi, hayvan besleme
Beş	بش	Kilit, kuru ziraat	Beş	Dörtten sonraki rakam
Bid	بيد	Söğüt ağacı	Bit	Asalak bir böcek

Binêş	بينش	Görtüş, bakış	Biniş	Binme işi
Bir	بير	Yatak; kuyu	Bir	Sayıların ilki; aynı, benzer
Boz	بز	Keçi	Boz	Açık toprak rengi
Bu	بو	Koku	Bu	Yakını gösteren işaret sıfatı
Çapa	چاپا	Ayak izi	Çapa	Çapalama işi ve aleti
Çap	چاپ	Baskı, tabetme	Çap	Ebat, cismin genişliği
Çarpa	چارپا	Yük hayvanı, eşek	Çarpı	Kaba sıva, çarpma
Çay	چای	Yapraklarından içecek yapılan bitki	Çay	Dereden büyük, ırmaktan küçük akarsu
Çêle	چله	Zahmet, sıkıntı	Çile	İpek, yün, pamuk vb. iplik demeti
Dalan	دالان	Dehliz, koridor; kapalı yol; han	Dalan	Dalma işini yapan
Dam	دام	Tuzak, kapan, pusu, evcil hayvan	Dam	Çatı, toprak çatılı ev
Dana	دانا	Bilge, bilgin, âlim	Dana	İnek yavrusu
Daq	داغ	Kavurucu, yakıcı, sıcak	Dağ	Yeryüzünde çıkıntılı, yüksek, eğimli bölüm
Dar	دار	Darağacı; ağaç; kavak	Dar	Geniş olmayan, bol olmayan
Daş	داش	Kabadayı	Taş/Daş	Katılarak oluşmuş çok sert bir cisim
Daver	داور	Hakem, jüri	Davar	Koyun veya keçi sürüsü
Demar	دمار	Et sakatlatı; işkence etme, canına okumak	Damar	Kanın dolaştığı kanal
Deri	دری	Sarayla ilgili, saray Farsçası	Deri	Vücudun dış yüzeyi, cilt
Duş	دوش	Dün gece	Döş	Göğüs, bağır
Duş	دوش	Dün gece	Düş	Hayal
Duşêş	دوشش	Sağım, sağma	Düşüş	Düşme
Engel	انگل	Parazit	Engel	Mani
Gaz	گاز	Isırma	Gaz	Cismin üç halinden biri
Gebr	گبر	Zerdüşti; Mecusi; kâfir	Geber	Öl anlamında beddua
Gelê gelê	گله گله	Yer yer, öbek öbek	Güle güle	iyi dilek sözü
Genc	گنج	Define, hazine	Genç	Yaşlı olmayan
Girêş	گیرش	Tutma, yakalama	Giriş	Girme yeri
Girêşgah	گیرشگاه	Yakalama yeri; tutacak	Girizgâh	Konu açmak için söylenen söz
Givê	گیوه	İplik dokuma ayakkabı	Güve	Yünlü kumaş ve dokuma yiyen böcek
Kabuk	کابوک	Kuş yuvası	Kabuk	Bir şeyin üstünü kaplayan sert tabaka
Kaş	کاش	Keşke	Kaş	Göz üstünde kavis şekilli kısa kıllar
Kiz	کیز	Darlık; kısa adım; büzülmeye	Kız	Dişi evlat
Kol	کل	Kısa; eksik; ağır	Kol	Organ adı
Kolê	کله	Kısa; eksik	Köle	Savaşta esir düşen
Kulak	کولاک	Fırtına; tipi	Kulak	İşitme organı
Kur	کور	Kör	Kor	Ateş haline gelmiş odun ve kömür
Kuz	کوز	Kambur	Köz	Kızıl ateş parçası, kor
Omac	اماج	Küçük hamur topu	Amaç	Hedef, gaye
Pas	پاس	Güvenlik, koruma	Pas	Demir ve metallerde oksitlenme
Pay	پای	Ayak	Pay	Hisse, eşit bölüm
Saqer	ساغر	Kadeh	Sağır	Duymayan
Sal	سال	Yıl, sene	Sal	Küçük bir su taşıtı
Saman	سامان	Düzen	Saman	Hayvan yemi
Sari	ساری	Sığırcık	Sarı	Bir renk
Sel	سل	Sal; kılıç çekme	Sel	Su taşkını
Soru	سرو	Boynuz; böcek anteni	Soru	Sual
Sorun	سرون	Boynuz	Sorun	Problem
Su	سو	Yön, taraf	Su	İçilen sıvı
Suçê	سوچه	Koltuk altı bezi	Suç	Kabahat
Şaş	شاش	İdrar, sidik	Şaşı	Gözleri aynı yere bakmayan
Şaşu	شاشو	Altına işeyen	Şaşı	Gözleri şaşı bakan
Taban	تابان	Berrak, parlak	Taban	Ayakla basılan zemin
Tabêş	تابش	Parlayış, parlıltı	Tapış	Tapma
Tapu	تاپو	Küçük toprak kap	Tapu	Mülkiyet gösterir belge
Tarik	تاریک	Karanlık	Tarik	Yol
Tas	طاس	Kel	Tas	Sulu yemek konulan metal kap
Taşek	تاشک	Tereyağı; süzme yoğurt	Taşak	Er bezi
Tavan	تاوان	Zarar, ziyan	Tavan	Odanın üst yüzü
Tay	تای	Bir, tek, denk	Tay	At yavrusu
Tepêş	تپش	Huzursuzluk, titreme,	Tepiş	Tepme
Terek	ترک	Çatlak	Terek	Raf
Ters	ترس	Korku	Ters	Zıt, huysuz
Tevan	توان	Güç, kuvvet	Tavan	Odanın üst yüzü
Tiz	تیز	Sivri, ince	Tez	Çabuk olan, süratli
Tupal	توپال	Talaş	Topal	Aksak
Yazêş	یازش	Kasıt; yönelmek	Yazış	Yazma
Yelê	يله	Bırakma, saçma	Yele	Aslan, at vb. hayvanların ense kılı
Yex	یخ	Buz	Yağ	Meyve veya çekirdeğinin sıvısı

4.1.2. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Arapça Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde tespit edilen 214 kelime çiftindeki 428 kelimedenden 22 kelime çiftindeki 44 kelime Farsça-Arapça dil çiftinin etkileşimi sonucu oluşmuş yalancı kökteş kelimelerdir. Tespit edilen bu yalancı kökteş kelime çiftleri Farsça-Türkçe dil ilişkisinde Arapçanın her iki dili etkilemesi ve kelime vermesi bağlamında Türkçe tarafında Farsça dil öğrencisinin karşısına çıkmaktadır. Bu kelimeler Arapçadan Farsçaya geçerek Farsça asıllı kelimelerle yalancı kökteş durumuna düşmüştür. Bu gruba, *acil/acil*, *merdane/merdane*, *baht/baxt* kelimeleri örnek olarak verilebilir (Tablo 2).

Farsça merkezli hazırlanan kelime listesinde tablonun ilk iki sütununda Farsça kelimenin telaffuzu, yazılışı ve Farsçadaki anlamı verilmiştir, tablonun dördüncü ve beşinci sütununun da Arapçadan Türkçeye geçmiş ve Farsça-Türkçe dil ilişkisinde yalancı kökteşlik oluşturmuş kelimeler verilmektedir.

Tablo incelendiğinde bu kelimelerin tamamının isim soylu kelimeler olduğu görülecektir. Bu incelemede diller arası geçişkenliği olan fiil soylu bir kelime tespit edilememiştir.

Ben acil satın aldım. (Y)	من أجیل خریدم.
Ben çerez satın aldım. (D)	Men acil xeridem.

Örnek cümledeki *أجیل/acil* kelimesi Farsça olup *kuruyemiş*, *çerez* anlamındadır. Yalancı kökteşi durumundaki *Acil* ise Arapça olup Türkçede *hemen yapılması gereken, ivedi* anlamındadır.

O mağaza kadın elbisesi ve merdane satıyor. (Y)	آن فروشگاه لباس زنانه و مردانه می فروشد.
O mağaza kadın elbisesi ve erkek elbisesi satıyor. (D)	An foruşgah lēbasê zenanê ve merdane mi foruşed.

Örnek cümledeki *مردانه/merdane* kelimesi Farsça olup *erkeksi, erkeklere ait, erkek gibi* anlamındadır. Yalancı kökteşi durumundaki *merdane* kelimesi Arapça olup Türkçede *hamur işlerinde kullanılan kalın oklava* anlamındadır.

Tablo 2. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Arapça Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Acil	أجیل	Kuruyemiş	Acil	Hemen, anında; hastanenin acil bölümü
Ema	اما	Lakin	Âmâ	Kör
Amud	أمود	Yapılı, süslenmiş	Amud	Dik durma
Baxt	باخت	Mağlubiyet	Baht	Şans, talih
Bazi	بازی	Oyun	Bazı	Bir kısmı, ara sıra
Bikar	بیکار	İşsiz	Bekâr	Evlenmemiş
Bina	بينا	Gören	Bina	Yapı
Borc	برج	Ay; yüksek bina	Burç	Kale duvarındaki yüksek çıkıntı; takımyıldız adı
Darabi	دارابی	Greyfurt	Daraba	Kepen
Efgar	افگار	Yaralı	Efkâr	Hüzün, düşünce
Hal	هال	Sessizlik	Hal	Durum
Has	هاس	Diğer; dahi, korku	Has	Özgü
Hemsal	همسال	Akran, yaşıt	Emsal	Benzer, eş
Kabilê	کابیلہ	Havan, taş havan	Kabile	Sülale
Kanun	کانون	Kurum; merkez	Kanun	Yasa
Kasten	کاستن	Eksiltmek, azaltmak	Kasten	Bilinçli olarak, bilerek
Kulê	کوله	Yük, bir taşımalık yük	Kule	Kare, silindirik yüksek yapı
Lal	لال	Dilsiz	Lal	Parlak kırmızı değerli bir taş
Merdanê	مردانه	Erkeksi, erkekle ilgili	Merdane	Kalın oklava
Nalê	نالہ	İnleyiş	Nal	Hayvan tırnaklarına çakılan demir
Nar	نار	Ateş	Nar	Bir meyve
Resen	رسن	Urgan; yular	Resen	Kendi başına, kendiliğinden

4.1.3. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Arapça-Türkçe Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde, Arapça-Türkçe etkileşimi neticesinde oluşmuş 11 yalancı kökteş kelime çiftinde 22 adet yalancı kökteş kelime tespit edilmiştir. Bu grupta tespit edilen Arapça kökenli kelimeler Farsçada kullanılmakta olup Farsça-Türkçe dil ilişkisinde Farsça söz varlığı içerisinde dil öğrencisinin karşısına çıkmaktadır. Bu kelimeler, Türkçedeki benzer kelimelerle yalancı kökteşlik oluşmasına sebebiyet vermektedirler. Bu gruba; *soluk/soluk, yeqin/yakin, qap/kap, qapan/kapan* gibi kelime çiftleri örnek olarak verilebilir (Tablo 3).

Bir grup yakin yolda şüpheye düşmüş. (Y)	قومی به گمان افتاده در راه یقین
Bir grup kesin bilgi yolunda şüpheye düşmüş. (D)	Qowmi bê goman oftadê der rahê yeqin

Örnek cümledeki *یقین/yeqin* kelimesi Arapça olup Farsçada *kesin bilgi, doğrulanmış bilgi* anlamındadır. Bu kelimenin yalancı kökteşi *yakin* kelimesi ise Türkçe olup *uzak olmayan, akraba* anlamındadır.

Etin soluğu çok tehlikelidir. (Y)	صلوک گوشت خیلی خطرناک است.
Etin çürüğü çok tehlikelidir. (D)	Solukê guşt xeyli xeternak est.

Örnek cümledeki *صلوک/soluk* kelimesi Arapça olup Farsçada *çürümüş, kokuşmuş et* anlamındadır. Bu kelimenin yalancı kökteşi *soluk* Türkçe olup *nefes, hava, ciğerlere hava alıp verme* anlamındadır.

Tablo 3. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Arapça-Türkçe Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Al	آل	Aile, soy	Al	Kırmızı
Aşêq	أشوق	Çok seven	Aşık	Topuğun iki yanındaki kemik
Bel	بل	Aksine	Bel	Sırtla kalça arasındaki bölüm
Qanê	قائط	Ümitsiz, üzgün	Kanıt	Delil
Qap	قاپ	Aşık kemiği	Kap	Sıvı, katı madde konan şey
Qapan	قپان	Kantar, baskül	Kapan	Tuzak
Qari	قاری	Okuyucu; Kur'an okuyan	Karı	Eş, yaşlı kadın
Soluk	صلوک	Etin çürümesi ve kokması	Soluk	Nefes; solmuş
Şura	شورا	Danışma	Şura	Şu yer
Tabur	طابور	Sıra, saf	Tabur	Binbaşı komutasındaki birlik
Terk	ترک	Ayrılma	Terek	Raf
Yeqin	یقین	Kesin bilgi	Yakin	Uzak olmayan; akraba

4.1.4. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Arapça-Fransızca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde çalışmaya konu dil çiftinin söz varlığında yer alan Arapça-Fransızca kökenli 6 kelime çifti tespit edilmiştir. Tespit edilen bu 12 kelimedenden *harp, koliye, ray, seri, tentene, salat* Arapça kökenli iken, *harp, tentene, seri, ray, kolye ve salad* Fransızca kökenlidir (Tablo 4).

O eşi için hastaneden bir kolye istiyor. (Y)	او برای همسرش از بیمارستان یک کلیه می خواهد.
O eşi için hastaneden bir böbrek istiyor. (D)	U berayê hemsereş ez bimarêstan yêk koliyê mi xahed.

Örnek cümledeki *کلیه/koliye* kelimesi Arapça olup Farsçada *böbrek* anlamındadır. Yalancı kökteşi durumundaki *kolye* kelimesi Fransızca olup Türkçede *süs için boyna takılan takı* anlamındadır.

Onlar savaş öğrenmeye başladılar. (Y)	آنها شروع به آموزش هارب کردند.
Onlar harp öğrenmeye başladılar. (D)	Anha şoru' bê amuzêşê harp kerdend.

Örnek cümledeki *هارب/harp* kelimesi Fransızca olup Farsçada bir müzik aleti olan *arp* anlamındadır. Yalancı kökteşi *harp* ise Arapça olup Türkçede *savaş* anlamındadır.

Tablo 4. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Arapça-Fransızca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Harp	هارپ	Üçgen şekilli müzik aleti	Harp	Savaş
Kolîyê	کلیه	Böbrek	Kolye	Gerdanlık, boyuna takılan süs
Ray	رای	Görüş	Ray	Tren yolu
Salad	سالاد	Salata, tuzlu sebze	Salat	Namaz
Seri	سرع	Hızlı, çabuk	Seri	Dizi, sıra
Tentene	طنطنه	Tantana, görkem	Tentene	Dantel

4.1.5. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Fransızca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde, Farsça-Fransızca 25 yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. *Bar/bar, bere/bere, kabin/kabin* örneklerinde olduğu gibi Fransızca kelimeler Türkçe üzerinden Farsça öğrencisinin karşısına çıkmakta ve yalancı kökteşlik oluşturmaktadır (Tablo 5).

Ben bir barda şarap içtim. (Y)	من یک بار شراب نوشیدم.
Ben bir defa şarap içtim. (D)	Men yêk bar şerab nuşidem.

Örnek cümledeki *بار/bar* Farsça olup *yük* anlamındadır. Yalancı kökteşi *bar* Fransızca olup Türkçede *danslı, içkili eğlence yeri, salondaki içki köşesi* anlamındadır.

O koyunun beyaz beresi çok güzeldir. (Y)	بره‌ی سفید آن گوسفند خیلی قشنگ است.
O koyunun beyaz kuzusu çok güzeldir. (D)	Berêyê an gusfendê sefid xeyli qeşeng est.

Örnek cümledeki *بره/berê* Farsça olup *kuzu* anlamındadır yalancı kökteşi *bere* Fransızca olup Türkçede *kulah, şapka* anlamındadır.

Tablo 5. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Fransızca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Alu	الو	Erik	Alo	Telefonda hitap sözcüğü
Bar	بار	Yük; defa, kere	Bar	Dans edilen içkili eğlence yeri
Bere	بره	Kuzu	Bere	Kulah
Erg	ارگ	Kale	Org	Çalgılı müzik aleti
Far	فار	Fare	Far	Taşıtların lambası
Gong	گنگ	Dilsiz, müphem	Gong	Belli zamanları bildiren zil
Hindi	هندی	Hintçe; Hintli	Hindi	En büyük kümes hayvanı
Kabin	کابین	Başlık parası	Kabin	Küçük oda
Kast	کاست	Eksiklik	Kast	Toplumsal sınıf
Kolon	کلون	Kapı sürgüsü	Kolon	Direk, sütun
Kongre	کنگره	Sütun, burç	Kongre	Meclis, toplantı
Kornêş	کرنش	Tevazu, eğilme	Korniş	Perde asılan alet
Kur	کور	Kör	Kur	Kadının gözüne girmeye çalışma
Madam	مادام	Madem; devam eden	Madam	Evli kadın
Mat	مات	Şaşkın, sersem, donakalmış	Mat	Parlak olmayan, donuk
Mayê	مايه	Asıl, esas; servet	Mayo	Sahilde giyilen tek parça giysi
Merg	مرده	Ölüm	Morg	Cenaze konulan soğuk ortam
Mordê	مرک	Ölü	Mort	Ceset
Morğ	مرغ	Kuş	Morg	Cenaze konulan soğuk ortam
Pas	پاس	Güvenlik, koruma	Pas	Topun takım arkadaşına ulaştırılması
Pelas	پلاس	Yünden kilim	Palas	Görkemli konut, saray
Pil	پیل	Fil	Pil	Enerji aracı, batarya
Rot	روت	Çıplak	Rot	Direksiyonla tekerlek bağlantısını sağlayan demir çubuk
Tartar	تارتار	Parça parça	Tartar	Diş taşı; şarap tortusu
Tuş	توش	Güç, kudret	Tuş	Klavyedeki düğme

4.1.6. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Türkçe-Fransızca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde Türkçe-Fransızca kökenli *eski/eski, parke/parke, kap/kap, tup/tüp* şeklinde 4 kelime çifti tespit edilmiştir (Tablo 6).

Ben eski sporu çok seviyorum. (Y)	من ورزش اسکی را خیلی دوست دارم.
Ben kayak sporunu çok seviyorum. (D)	Men verzêşê eski ra xeyli dust darem.

Örnek cümledeki **اسکی/eski** Fransızca olup Farsçada *kayak sporu* anlamında kullanılıyorken yalancı kökteşi **eski** kelimesi ise Türkçe olup *yeni olmayan, yıpranmış* anlamındadır.

Benim iki tane kabım var. (Y)	من دو تا کاپ دارم.
Benim iki tane kupam var. (D)	Men do ta kap darem.

Örnek cümledeki **کاپ/kap** Fransızca olup Farsçada *yarışma ödülü olarak takdim edilen kupa* anlamındadır. Yalancı kökteşi **kap** kelimesi Türkçe olup *içine bir şeyler konulabilen oyuk nesne* anlamındadır.

Tablo 6. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Türkçe-Fransızca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Eski	اسکی	Kayak	Eski	Yeni olmayan
Kap	کاپ	Fincan, kupa	Kap	Sıvı veya katı madde konan şey
Parke	پارکه	Adliye	Parke	Ahşap zemin döşemesi
Tup	توپ	Top	Tüp	Gaz tüpü

4.1.7. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Soğdca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde yalancı kökteşlik oluşturan Farsça-Soğdca bir kelime çifti tespit edilmiştir. Bu kelimelerden biri Soğdcadan Türkçeye geçen *borç* diğeri Farsça **برج** *borc* kelimesidir (Tablo 7).

Biz en büyük borcun içinde yaşıyoruz. (Y)	ما در بزرگترین برج زندگی می کنیم.
Biz en büyük binada yaşıyoruz. (D)	Ma der bozorgterin borc zêndegi mi konim.

Örnek cümledeki **برج/borc** kelimesi Farsça olup *ay, burç, yüksek bina* anlamındadır. Yalancı kökteşi *borç* kelimesi Soğdca olup Türkçede *ödünç para* anlamındadır.

Tablo 7. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Soğdca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsçadaki Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçedeki Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Borc	برج	Ay; yüksek bina, kule	Borç	Ödünç para

4.1.8. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-İtalyanca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde Farsça-İtalyanca kökenli *barber/berber, bastan/baston, dara/dara, kase/kasa* şeklinde 4 kelime çifti tespit edilmiştir. Bu kelimelerin dördü Farsça, dördü İtalyanca olup Türkçede kullanılmaktadır (Tablo 8).

Berber kitapları eve götürmüştü. (Y)	باربر کتابها را به خانه برد.
Kargocu kitapları eve götürmüştü. (D)	Barber kêtabha ra bê xanê bordê.

Örnek cümledeki **باربر/barber** kelimesi Farsça olup *yük taşıyan, hamal, kargocu* anlamlarındadır. Yalancı kökteşi *berber* kelimesi İtalyanca olup Türkçede *saç sakal tıraşı yapan* anlamındadır.

Bir kasa mercimeğin kaç kalorisi vardır. (Y)	یک کاسه عدسی چقدر کالری دارد؟
Bir tas mercimeğin kaç kalorisi vardır. (D)	Yêk kasê edesî çêqedr kalori dared?

Örnek cümledeki **کاسه/kasê** kelimesi Farsça olup Farsçada *çömlek, çini gibi derin tabak* anlamındadır. Yalancı kökteşi *kasa* kelimesi İtalyanca olup Türkçede *sandık, kutu* anlamındadır.

Tablo 8. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-İtalyanca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Bastan	باستان	Eski	Baston	Asa, değnek
Dara	دارا	Sahip, zengin	Dara	Bir aracın, kabin boş ağırlığı
Kase	کاسه	Çömlek, çini, derin tabak	Kasa	Sandık, kutu

4.1.9. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Fransızca-Yunanca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Türkçe-Farsça dil ilişkisinde, Fransızca-Yunanca iki yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. Tespit edilen bu dört kelimenin ikisi Fransızcadan Farsçaya, ikisi Yunancadan Türkçeye geçmiştir (Tablo 9).

O gerçekten bir berber idi. (Y)	او واقعا یک بربر بود.
O gerçekten bir barbar idi. (D)	U vaqêen yêk berber bud.

Örnek cümledeki **بربر/berber** Fransızca olup Farsçada *vahşi, kültürsüz, barbar* anlamındadır. Yalancı kökteşi **berber** Yunanca olup Türkçede *saç sakal tıraşı yapan* anlamındadır.

O Türkiye’nin Urumiyedeki konsoludur . (Y)	او کنسول ترکیه در ارومیه است.
O Türkiye’nin Urumiyeye konsolosudur . (D)	U konsulê Torkiye der Urmiyê est.

Örnek cümledeki **کنسول/konsul** Fransızca olup Farsçada *konsolos* anlamındadır. Yalancı kökteşi **konsol** Yunanca olup Türkçede *üstüne ayna, süs eşyası konulan çekmeceli dolap* anlamındadır.

Tablo 9. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Fransızca-Yunanca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Berber	بربر	Vahşi, kültürsüz, barbar	Berber	Saç, sakal tıraşı yapan
Konsul	کنسول	Konsolos	Konsol	Üstüne ayna, süs eşyası konulan çekmeceli dolap

4.1.10 Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Fransızca-İngilizce Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde Fransızca-İngilizce kökenli bir yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. Kelimelerden biri Fransızcadan Farsçaya, biri İngilizceden Türkçeye geçmiştir (Tablo 10).

Bu geçen seneki halidir . (Y)	این مد اپارسال است.
Bu geçen seneki modadır . (D)	În modê parsal est.

Örnek cümledeki **مد/mod** kelimesi Fransızca olup Farsçada *moda, yeni adet* anlamındadır. Yalancı kökteşi **mod** İngilizce olup Türkçede *durum, hal* anlamındadır.

Tablo 10. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Fransızca-İngilizce Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsçadaki Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçedeki Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Mod	مد	Moda, yeni adet	Mod	Durum, hal

4. 2. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Dil İçi Yalancı Kökteşlik

Aynı dildeki farklı etimolojik kökten gelen ancak şekil ve telaffuz olarak birbirine benzeyen veya aynılaşan ve anlam alanları birbirinden farklı olan kelimeler dil içi yalancı kökteşler olarak kabul edilir. Bu çalışmada 38 dil içi yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. Tespit edilenlerin 19’u Farsça olup, Farsçadaki farklı köklerden türemiştir, 48’i Arapça olup farklı kökten türemiştir. Arapçada kelimelerin bir kısmı ise aynı kelime kökünün farklı kalıplarıyla üretilmiştir. Arapçada farklı kalıplarla üretilen kelimeler aynı kökten gelseler dahi farklı anlam taşıdığı için dil içi yalancı kökteşlik bağlamında değerlendirilmiştir. İki kelime de Fransızca kökenlidir. Farsça kelimelere *dadê/dadı, kah/kah, taxt/taht*, Arapça kelimelere *adet/aded, azêm/azim, cesad/cesed*, Fransızcaya da *bors/burs* kelimeleri örnek verilebilir.

4.2.1. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Farsça Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde 10 adet Farsça dil içi yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. Tespit edilen kelimelerin onu Farsçadan Türkçeye geçtikten sonra, Türkçenin söz varlığı içinde yer alırken Farsça-Türkçe karşılaşmasında yalancı kökteş olmaktadır (Tablo 11).

Ona sordum, çıra dedim. (Y)	از او پرسیدم، گفتم چرا؟
Ona sordum, neden dedim. (D)	Ez u porsidem goftem çera ?

Örnek cümledeki **چرا/çera** kelimesi Farsça olup *niçin, neden, niye* anlamındadır yalancı kökteşi **çıra** Farsça olup Türkçede *yağlı ve çabuk yanan küçük parça* anlamındadır.

Tablo 11. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Farsça-Farsça Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Çera	چرا	Niçin, niye	Çıra	Yağlı ve çabuk yanan küçük parça
Dadê	داده	Veri, emanet	Dadı	Çocuk bakıcısı
Dayê	دایه	Sütanne; bakıcı	Dayı	Annenin erkek kardeşi
Hoda	هدا	Rehberlik	Hüda	Tanrı
Kaften	کافتن	Yarmak, kazımak	Kaftan	İpekten yapılan uzun süslü üst giysi
Kah	کاه	Saman	Kâh	Bazen
Pol	پل	Köprü	Pul	Para
Taxt	تاخت	Saldırı	Taht	Taht, padişah makamı
Tenê	تنه	Gövde	Tane	Tek varlığı gösteren sayı birimi

4.2.2. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Arapça-Arapça Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde 22 Arapça dil içi yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. Tespit edilen 48 kelimenin yarısı Farsçada yarısı Türkçede kullanılan yalancı kökteş kelimelerdir. 9 kelime ayrı etimolojik kökten türemiş, 13 kelime aynı kökün farklı kalıplarından türemiştir (Tablo 12).

Ben ihbari okuyorum. (Y)	من اخبار را می خوانم.
Ben haberleri okuyorum. (D)	Men exbar ra mi xanem.

Örnek cümledeki **اخبار/exbar** kelimesi Arapça **خبر** kelimesinin çoğulu ve Farsçada **haberler** anlamındadır. Yalancı kökteşi durumundaki **ihbar** ise Arapça ancak farklı bir kalıptan türetilmiş olup Türkçede **haber verme, bildirme** anlamındadır.

Bunlar öğrencilerin cezveleridir . (Y)	این ها جزوه های دانشجویها استند.
Bunlar öğrencilerin ders notlarıdır . (D)	İnha cozvēyê danêşcuha estend.

Örnek cümledeki Arapça **جزوه/cozvē** kelimesi Farsçada **not, ders notu, kitapçık** anlamındadır. Yalancı kökteşi **cezve** ise Arapça farklı bir kökten türemiş olup Türkçede **kahve pişirilen saplı küçük kap** anlamındadır.

Tablo 12. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Arapça-Arapça Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Arapça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Arapça Yazılışı	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Adet	عادت	Ahşkanlık	Aded	عدد	Tane, sayı
Axêr	آخر	Başka, diğeri, fakat, ama	Ahir	اخیر	Son
Azêd	عزم	Yola çıkan, yolcu	Azim	عزم	Çaba, gayret
Cesad	جسد	Safran	Ceset	جسد	Ölü beden, naaş
Corm	جرم	Suç, cürüm	Cirm	جرم	Hacim
Cozvē	جزوه	Not, ders notu, kitapçık	Cezve	جوزه	Kahve pişirilen saplı küçük kap
Defa'	دفاع	Savunma	Defa	دفعه	Defa, kez
Dekkê	دکه	Kulübe; küçük dükkân	Tekke	تکيه	Tarikat mensuplarının yaşadığı, ibadet ettiği dergâh
Ehram	احرام	Haramlar	İhram	احرام	Hacı örtüsü
Exbar	اخبار	Haberler	İhbar	اخبار	Haber verme
Hac	حج	Hacı	Hac	حج	Kâbe ziyareti
Heva	هوا	Hava	Heva	هوى	Heves, istek
Heyat	حيات	Avlu, sofa, bahçe	Hayat	حيات	Ömür, yaşam
Lahêd	لاحد	Mezarcı	Lahit	لحد	Duvarı taş ve üstü taş mezar
Selah	صلاح	Maslahat, barış	Silah	سلاح	Savunma ve saldırı aracı
Şaxês	شخص	Belirgin, tanınmış, somut	Şahıs	شخص	Kişi
Tabaq	طبايق	Büyük, kerpiç	Tabak	طبق	Derin olmayan kap
Tabêq	تابيق	Asa, değnek	Tabak	طبق	Derin olmayan kap
Vaqêf	واقف	Duran, bekleyen	Vakıf	وقف	Vakıf
Vasêf	واصف	Öven, anlatan	Vasıf	وصف	Nitelik
Vehş	وحش	Doğa, doğal	Vahşi	وحشى	Yırtıcı
Xatim	خاتم	Son, bitiren	Hatim	ختم	Kur'an'ın tamamını okuma

4.2.3 Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Fransızca-Fransızca Yalancı Kökteş Kelime Çiftleri

Farsça-Türkçe dil ilişkisindeki Fransızca dil içi 1 yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir. Biri Farsçada, diğeri Türkçede kullanılmaktadır (Tablo 13).

Ben mağazadan bir burs satın aldım. (Y)	من از فروشگاه یک برس خریدم.
Ben mağazadan bir saç fırçası satın aldım. (D)	Men ez bazar yêk bors xeridem.

Örnek cümledeki Fransızca *بوس/bors* kelimesi Farsçada *saç fırçası* anlamındadır. Yalancı kökteşi Fransızca *burs* Türkçede *öğrenim ve araştırma için verilen maddi destek* anlamındadır.

Tablo 13. Farsça-Türkçe Dil İlişkisinde Fransızca-Fransızca Yalancı Kökteş Kelimeler

Kelimenin Farsça Telaffuzu	Kelimenin Farsça Yazılışı	Kelimenin Farsçadaki Anlamı	Kelimenin Türkçe Telaffuzu	Kelimenin Türkçedeki Anlamı
Bors	برس	Saç fırçası	Burs	Öğrenim ve araştırma masrafi için verilen destek

5. Sonuç

Yalancı kökteşler dil öğretiminin ve çevirinin önemli bir sorunudur. Hatasız bir çeviri ve sorunsuz bir dil öğretimi için iyi seviyede kaynak dil ve hedef dil bilgisinin yanı sıra dil bilinci, dikkat ve farkındalık da gereklidir.

Kaynak dil ve hedef dil çifti arasındaki ilişki düzeyi ve bu iki dilin çevre dillerle olan ilişkileri arttıkça yalancı kökteş kelime sayısı da artmaktadır.

Sağlıklı bir dil öğretim süreci için yalancı kökteş ve yalancı eş değer kelimelerin A1 -A2 düzeylerinin sonrasına bırakılması faydalı olacaktır.

Tespit edilen yalancı kökteşler basamaklı kur sisteminde anlam alanları itibariyle dil pasaportu çerçevesinde B1 ve üstü düzeylerde ihtiyaç duyulan kelimelerdir.

Dil kurslarının ikinci haftasında karşılaşılan *medrese* kelimesi A1 düzeyinde yaşanan soruna iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Farsça öğrencilerinin çoğunlukla lisans ve üstü düzeyler olmasından hareketle *medresê* kelimesi yerine *danêşgah* kelimesinin kullanılarak öğrenci ile yakın çevre arasındaki ilişkinin örneklendirilmesi daha faydalı olacaktır.

Farsça-Türkçe dil ilişkisindeki yalancı kökteşlik diller arası yalancı kökteşlik ve dil içi yalancı kökteşlik şeklinde iki gruba ayrılmaktadır.

Elde edilen veriler ve yapılan inceleme doğrultusunda bu gruplar çalışmada şu şekilde tasnif edilebilir:

Bu çalışmada tespit edilen yalancı kökteşlerin özellikleri itibariyle dört gruba ayrıldığı görülmüştür. Bunlar;

- İki dil arasında kelime alışverişi olmadan, her iki dilin kendi söz varlığındaki kelimelerin yalancı kökteş olması,
- İki dil arasındaki ilişkide tespit edilen kelimelerden birinin incelemeye konu dillerden birinin kendi söz varlığından olması ve diğer kelimenin ise üçüncü bir dilden karşı dile geçerek yalancı kökteş olması,
- Her iki dildeki kelimelerin kendi söz varlıklarından olmayıp üçüncü ve dördüncü yabancı dillerden bu dillere geçerek yalancı kökteş olması,
- İncelemeye konu iki dilden biri kökenli bir kelimenin üçüncü yabancı dilden gelen bir kelimeyle *yalancı kökteş kelime* durumuna düşmüş olmasıdır.

İki dil ilişkisinde karşılaşılan yalancı kökteş kelimelerin söz konusu iki dilin söz varlığından olmasının gerekmediği, incelemeye konu olan dil çiftinin ayrı ayrı başka bir dilden ödünçlediği kelimelerde de yalancı kökteşlik durumunun olduğu görülmektedir.

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde, *Farsça* ve *Türkçe* dışında *Arapça*, *Fransızca*, *İngilizce*, *İtalyanca*, *Soğdca* ve *Yunanca* olmak üzere altı yabancı dilden çok sayıda kelimenin ayrı ayrı her iki dile geçerek yalancı kökteşlik oluşturdukları görülmüştür. Bu çalışmada tespit edilen 175 diller arası yalancı kökteş kelime çiftinin 98’i Farsça ve Türkçe kökenli iken 77’si de diğer dillerden her iki dile geçmiş ve yalancı kökteşlik oluşturmuş kelimelerdir.

Bu çalışmada tespit edilen 175 diller arası yalancı kökteş kelime çiftinin 98’inin Farsça ve Türkçe kökenli, 77’sinin diğer dillerden her iki dile geçmiş ve yalancı kökteşlik oluşturmuş kelimeler olduğu görülmüştür. Farsça-Türkçe dil ilişkisinde karşılaşılan 215 diller arası yalancı kökteş kelime çiftinin 98’inin Farsça-Türkçe kökenli, 22’sinin Farsça-Arapça kökenli, 11’inin Arapça-Türkçe kökenli, 25’inin Farsça-Fransızca kökenli, 4’ünün Türkçe-Fransızca, 4’ünün Farsça-İtalyanca kökenli, 2’sinin Fransızca-Yunanca kökenli, birer kelimenin de Farsça-Soğdca ve Fransızca-İngilizce kökenli olduğu görülmüştür.

Farsça-Türkçe dil ilişkisindeki 20’si Farsça, 48’in Arapça 68 dil içi yalancı kökteş kelime çifti tespit edilmiştir.

Farsça-Türkçe dil ilişkisinde 10 Farsça, 22 Arapça, 1 Fransızca kelime çifti tespit edilmiştir.

Kaynaklar

- Aksan, D. (2016). *Anlambilim: Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*. Ankara: Bilgi.
- Bermaganbetova, S. (2016). *Türkiye Türkçesi ve Kazak Türkçesi Arasındaki Yalancı Eş Değerler*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Çelik, A. (2005). *Tanzimat'tan Günümüze Türkiye'de Farsça Öğretimi*. Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Dilberipur, A. (1995). *Türkçe-Farsça ortak Kelimeler Sözlüğü*. Ankara.
- Dursunoğlu, H. (2009). Türkiye Türkçesindeki Farsça Sözcükler ve Kullanım Şekilleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 13 (1): 131-142.
- Erkır, B. (2011). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaştırmalı Türkçe-İngilizce Sözcük Denkleşler (False Cognates) Listesinin Oluşturulması ve Bu Listenin Eğitimsel Olarak Kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- MEB, *Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi ile Türk Vatandaşlarının Farklı Dil ve Lehçelerinin Öğrenilmesi Hakkında Kanun*, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2923.pdf> Erişim Tarihi: 18.08.2021.
- Özeren, M. (2014). Salar Türkçesi ve Türkiye Türkçesi Arasındaki Yalancı Eşdeğer Sözcükler. *TEKE*, 3/2, 111-127.
- Ozeren, M. (2017). O Lojnih Ekvivalentah Rodstvennogo Proishojdeniya v Altayskom i Turetskom Yazıkah. *Yazık i Literatura*, 4(104), Bakı 2017, s. 278-280.)
- Ozeren, M., Abdieva, R. (2018). O lojnih ekvivalentah rodstvennogo proishojdeniya v kirgizskom i turetskom yazıkah. *Tanrı Dağlarının Anadolu'daki İlk Profesör Kızı Gülzura Cumakunova* (Ed. A. İsakov-G. Murzakulova), Bengü Yay., Ankara, s. 107-116.)
- Ozeren, M. (2019). Lojnie Ekvivalentı / False Equivalents. *Problemi Sovremennoy Nauki i Obrazovaniya / Problems of Modern Science and Education*. No. 1 (134), 2019, s. 75-78. (<https://ipi1.ru/images/2019/134/PMSE-1-134.pdf>)
- Pirooz, M. R. (2003). On English-Persian and Persian-English False Cognates. *Iranian Journal Of Applied Linguistics (IJAL)*, İran: Sistan-Belucestan, 6-1, 118-136.
- Resulov, A. (1995). Akraba Diller ve Yalancı Eş Değerler Sorunu. *Türk Dili* 524, 916-924, Ankara.
- Söylemez, İ. (2021). Türkiye'de Yabancı Dil Olarak Farsça Öğretiminde Yalancı Eş Değerlik (İran Farsçası ve Türkiye Türkçesi Örnekleme). *Nüsha* 53, 243-296, Ankara.
- Şimşekler, N. (2021). Türkiye'nin Bir İhtiyacı: İran, Afganistan ve Tacikistan Farsçasını Kapsayan Farsça Mütercim-Tercümanlık Bölümü. *Afganistan-İran-Tacikistan Dil ve Edebiyat Yazıları*, (Ed. İsmail Söylemez) 33-38, İstanbul: Demavend.
- Turgut, K. (2011). Türkiye'de Farsça Dili ve Edebiyatı Alanında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası Denemesi I: Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dallarında Hazırlanan Doktora ve Yüksek Lisans Tezleri. *Şarkiyat Mecmuası*, İstanbul.
- Türkben Aydın, F. (2018). Dil Öğreniminde Türkçe-Farsça Ortak Deyimlerin Önemi Üzerine Bir İnceleme. *Turkish Studies*, S.13/4, Ankara.
- Uzun, L. ve Salihoğlu (2009). English-Turkish Cognates and False Cognates: compiling a Corpus and Testing How They are Translated by Computer Programs. *Poznan Studies in Contemporary Linguistic* 45 (4), 569-593.

Etik, Beyan ve Açıklamalar

Etik, Beyan ve Açıklamalar

1. Etik Kurul izni ile ilgili;

Bu çalışmanın yazar/yazarları, Etik Kurul İznine gerek olmadığını beyan etmektedir.

2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedir.

3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.

4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.